

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA
MINISTRY OF EDUCATION AND RESEARCH OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA
ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE DIN MOLDOVA
Academy of Economic Studies of Moldova

COORDONAT

COORDINATED BY

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii
Moldova

*Ministry of Education and Research of the Republic of
Moldova*

_____ 2023

Nr. de înregistrare _____

Registration No

Ministru

Minister

_____ **Anatolie TOPALĂ**

APROBAT

APPROVED

Senatul ASEM

AESM SENATE

Sedință 2023

Proces verbal Nr. 13

Minutes No

Rector ASEM, membru corespondent AȘM,
prof. univ. dr. hab.

*Rector AESM, correspondent member of ASM,
univ. prof., dr. habil.*

_____ **Alexandru STRATAN**

PLANUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT
STUDY PLAN

Ciclul I – studii superioare de licență, nivelul de calificare ISCED – 6
Cycle I, Bachelor degree, level of qualification to ISCED – 6

Domeniul general de studiu:

General Field of Study:

Domeniul de formare profesională:

Professional Training Field:

Program de master:

Master Programme :

Numărul total de credite de studii:

Total Number of Credits:

Titlul obținut:

Title awarded:

Baza admiterii:

Admission Requirements:

Limba de instruire:

Language of Instruction:

Forma de organizare:

Mode of Study:

041 Științe economice

041 Economic sciences

0410 Economie

0410 Economics

Comerț Exterior și Activitate Vamală (master profesional)

Foreign Trade and Customs Activity

120

120

Master în Științe economice

Master of Economics

Diploma de licență sau un act echivalent de studii, diploma de studii superioare

Bachelor's degree or an equivalent certificate of education, higher education diploma

Română

Romanian

Învățământ cu frecvență

Full time

CHIȘINĂU, 2023

APROBAT
APPROVED BY
Consiliul Calității ASEM
Council of the Quality Assurance AESM

Președinte / Head of the Council
dr., conf. univ./PhD, assoc. prof.

Angela CASIAN

Proces verbal nr. 8 din 15.05 2023
Minutes No

EXAMINAT ȘI AVIZAT
APPROVED BY
Consiliul Coordonator al Școlii Masterale
Coordination Council of the Master School
Președinte / Head of the Council
dr., conf. univ./ PhD, assoc. prof.

Corina BULGAC

Proces verbal nr. 10 din 23.06.2023
Minutes No

EXAMINAT ȘI AVIZAT
APPROVED BY
Departamentul Business Internațional
International Business Department

Șef Departament / Head of the
Department
dr., conf. univ. /PhD, assoc. prof.

Liliana CIMPOIEȘ

Proces verbal nr. 7 din 03.05.2023
Minutes No

CALENDARUL UNIVERSITAR

Anul de studii	Activități didactice și de evaluare ¹		Stagii de practică	Vacanțe		
	Sem. I	Sem. II		Iarnă	Primăvară	Vară
I	octombrie – ianuarie (16 săptămâni)	februarie – mai (16 săptămâni)	-	decembrie - ianuarie (1 săptămână)	Paști (1 săptămână)	iunie – august (10 săptămâni)
II	septembrie – noiembrie (12 săptămâni)	februarie – mai (16 săptămâni)	noiembrie - decembrie (7 săptămâni)	decembrie - ianuarie (1 săptămână)	Paști (1 săptămână)	-

PLANUL PROCESULUI DE STUDII PE SEMESTRE/ANI DE STUDII

Cod	Denumirea unității de curs	Număr de ore			Număr de ore pe tipuri de activități		Forma de evaluare	Nr. ECTS
		Total ore	Contact direct	Studiu individual	C	S		
ANUL I de STUDII								
SEMESTRUL I								
Discipline obligatorii								
F.01.O.01.31	Economie internațională / <i>International Economics</i>	180	44	136	30	14	E	6
F.01.O.02.31	Sistemul comercial internațional / <i>International trading system</i>	120	32	88	22	10	E	4
S.01.O.03.31	Organizarea și desfășurarea activității vamale / <i>Organization and development of customs activity</i>	120	32	88	20	12	E	4
F.01.O.04.31	Tranzacții comerciale internaționale / <i>International trade transactions</i>	180	40	140	30	10	E	6
S. 01.O.05.31	Strategia și politica firmei în context internațional / <i>Business strategy and policy in an international context</i>	180	44	136	30	14	E	6
F.01.O.06.31	Negocierea comercială internațională / <i>International trade negotiation</i>	120	32	88	20	12	E	4
Total discipline semestrul I		900	224	676	152	72	6E	30
SEMESTRUL II								
Discipline obligatorii								
S.02.O.07.31	Regimurile și destinațiile vamale / <i>Customs procedures and destinations</i>	120	32	88	20	12	E	4
F.02.O.08.31	Riscuri în Afaceri Economice Internaționale / <i>Risks in international economic affairs</i>	180	44	136	30	14	E	6

S.02.O.09.31	Comerțul internațional cu servicii / <i>International trade with services</i>	150	40	110	30	10	E	5
Discipline opționale								
S.02.A.010.31	Evaluarea și expertiza proiectelor economice internaționale / <i>Assessment and expertise of economic projects</i>	150	36	114	24	12	E	5
S.02.A.010.13	Expertiza mărfurilor în vamă / <i>Expertise of goods in customs</i>							
S.02.A.011.23	Dreptul comerțului internațional / <i>International trade law</i>	150	36	114	24	12	E	5
S.02.A.011.31	Mediul internațional de afaceri / <i>International business environment</i>							
S.02.A.012.31	Conjunctura piețelor internaționale / <i>International markets condition</i>	150	36	114	24	12	E	5
S.02.A.012.22	Psihologia comunicării manageriale / <i>Psychology of managerial communication</i>							
Total discipline semestrul II		900	224	676	152	72	6E	30
Total pe anul I de studii		1800	448	1352	304	144	12E	60
ANUL II de STUDII								
SEMESTRUL III								
Discipline obligatorii								
S.03.O.013.31	Reglementări vamale tarifare și netarifare / <i>Tariff and non-tariff customs regulations</i>	150	36	114	26	10	E	5
S.03.O.014.31	Asigurarea proprietății intelectuale la frontieră / <i>Ensuring intellectual property at the border</i>	150	36	114	26	10	E	5
S.03.O.015.31	Stagiul de practică / <i>Internship</i>	300	280	20	-	-	E	10
Discipline opționale								
S.03.A.016.31	Expediții și formalități vamale / <i>Shipments and customs formalities</i>	150	36	114	24	12	E	5
S.03.A.016.12	Logistica internațională / <i>International logistics</i>							
S.03.A.017.31	Geostrategia Relațiilor Economice Externe ale Republicii Moldova / <i>Geostrategy of the Foreign Economic Relations of the Republic of Moldova</i>	150	36	114	24	12	E	5
S.03.A.017.11	Planuri de afaceri și studii de fezabilitate / <i>Business plans and feasibility studies</i>							
Total discipline semestrul III		900	424	476	100	44	5E	30
SEMESTRUL IV								
Discipline obligatorii								

F.04.O.018.31/21	Metodologia și etica cercetării în domeniul de specializare / <i>Research methodology and ethics in the field of specialization</i>	120	28	92	12	16	E	4
S.04.O.019.31	Teza de master / <i>Master thesis</i>	780	-	780			E	26
Total discipline obligatorii și opționale		900	28	872	12	16	2E	30
Total pe anul II de studii		1800	452	1348	112	60	7E	60
TOTAL GENERAL pe anii de studii		3600	900	2700	416	204	19E	120

STAGIILE DE PRACTICĂ						
Stagiile de practică		An de studii	Sem.	Durata nr. săpt./nr.ore	Perioada	Număr ECTS
1.	Practică de master / <i>Master internship</i>	II	III	7/300	Noiembrie - Decembrie	10

FORMA DE EVALUARE FINALĂ A STUDIILOR			
Nr. crt.	Forma de evaluare finală a studiilor	Termene de organizare	Număr ECTS
1.	Susținerea tezei de master / <i>Master thesis defence</i>	Sem. IV, Mai - Iunie	26

UNITĂȚILE DE CURS/MODULELE LA LIBERĂ ALEGERE										
Nr. crt	Denumirea unității de curs/moduleului	Anul	Semestrul	Număr de ore			Număr de ore pe tipuri de activități		Eval uări	Nr. ECTS
				Total	Contact direct	Studiu individual	C	S		
1.	Limbi moderne de afaceri / <i>Modern business languages</i>	I	I	150	32	118	20	12	E	5
		I	II	150	32	118	20	12	E	5
		II	III	150	32	118	20	12	E	5

MODULUL PSIHOPEDAGOGIC										
Cod	Denumirea activității didactice continuă	Total ore			Număr de ore pe tipuri de activități			Form a de evalu are	Nr. EC TS	
		Total ore	Contact direct	Studiu individual	curs	seminar	labor ator/ pract ice			
ANUL II de STUDII										
SEMESTRUL III										
F.01.O.01	Pedagogie generală / <i>General pedagogy</i>	240	60	180	32	28	-	E	8	
F.01.O.02	Teoria și metodologia curriculumului / <i>Curriculum theory and methodology</i>	120	30	90	16	14	-	E	4	
F.01.O.03	Psihologia educației / <i>Educational psychology</i>	120	30	90	16	14	-	E	4	
S.01.O.04	Teoria și metodologia instruirii / <i>Training theory and methodology</i>	120	35	85	15	20	-	E	4	

S.01.O.05	Teoria și metodologia evaluării / <i>Evaluation theory and methodology</i>	120	35	85	15	20	-	E	4
S.01.O.06	Management educațional / <i>Educational management</i>	90	30	60	15	15	-	E	3
S.01.O.07	Comunicare educațională / <i>Educational communication</i>	90	30	60	15	15	-	E	3
SEMESTRUL IV									
S.02.O.08	Practica pedagogică / <i>Pedagogical practice</i>	900	-	900	-	-	900	E	30
TOTAL		1800	250	1550	124	126	900	8E	60

MINIMULUI CURRICULAR INIȚIAL, DE ORIENTARE CĂTRE ALT DOMENIU²								
N/o	Denumirea disciplinei	Total ore	Inclusiv ore		Numărul de ore pe tipuri de activități		Forma de evaluare	Nr.credite de studiu
			Contact direct	Studiu individual	C	S		
1.	Teoria economică (Micro și Macroeconomia) / <i>Economic theory (micro and macroeconomics)</i>	300	60	240	30	30	E	10
2.	Statistica / <i>Statistics</i>	150	40	110	30	10	E	5
3.	Finanțe / <i>Finance</i>	150	40	110	30	10	E	5
4.	Contabilitate / <i>Accounting</i>	150	40	110	30	10	E	5
5.	Management / <i>Management</i>	150	40	110	30	10	E	5
Total		900	220	680	150	70	5E	30

MATRICEA CORELĂRII FINALITĂȚILOR DE STUDIU ȘI COMPETENȚELOR FORMATE ÎN CADRUL PROGRAMULUI CU CELE ALE UNITĂȚILOR DE CURS/MODULELOR																
Unitatea de curs	Codul unității de curs	Nr. ECTS	Finalități de studiu (prezentate în Nota explicativă)													
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Discipline obligatorii																
F.01.O.01.31	Economie internațională / <i>International Economics</i>	6	v					v		v	v	v			v	v
F.01.O.02.31	Sistemul comercial internațional / <i>International trading system</i>	4	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v
S.01.O.03.31	Organizarea și desfășurarea activității vamale / <i>Organization and development of customs activity</i>	4		v	v	v	v	v	v		v	v	v	v		
F.01.O.04.31	Tranzacții comerciale internaționale / <i>International trade transactions</i>	6	v	v	v		v	v		v	v	v	v		v	

² Anul universitar pentru studenții ce sunt obligați să obțină minimul necesar curricular începe din 1 septembrie.

S. 01.O.05.31	Strategia și politica firmei în context internațional / Business strategy and policy in an international context	6	V	V	V					V	V	V	V	V	V	V
F.01.O.06.31	Negocierea comercială internațională / International trade negotiation	4		V	V		V	V		V	V	V	V	V	V	V
S.02.O.07.31	Regimurile și destinațiile vamale / Customs procedures and destinations	4	V	V	V	V	V	V		V	V					
F.02.O.08.31	Riscuri în Afaceri Economice Internaționale / Risks in international economic affairs	6	V				V			V		V				V
S.02.O.09.31	Comerțul internațional cu servicii / International trade with services	5	V	V		V	V	V		V	V	V	V	V	V	V
S.03.O.013.31	Reglementări vamale tarifare și netarifare / Tariff and non-tariff customs regulations	5		V	V	V	V		V		V	V				
S.03.O.014.31	Asigurarea proprietății intelectuale la frontieră / Ensuring intellectual property at the border	5		V	V		V	V	V		V	V				
F.04.O.018.31/21	Metodologia și etica cercetării în domeniul de specializare / Research methodology and ethics in the field of specialization	4	V					V	V	V	V	V				V
Discipline opționale																
S.02.A.010.31	Evaluarea și expertiza proiectelor economice internaționale / Assessment and expertise of economic projects	5	V					V		V	V	V	V	V	V	
S.03.A.010.13	Expertiza mărfurilor în vamă / Expertise of goods in customs	5	V	V		V	V	V	V			V				
S. 02.A.011.23	Dreptul comerțului internațional / International trade law	5	V	V	V			V		V	V	V		V		V
S. 02.A.011.31	Mediul internațional de afaceri / International business environment	5						V	V	V		V	V	V	V	
S.02.A.012.31	Conjunctura piețelor internaționale /	5	V	V				V		V	V	V				V

	<i>International markets condition</i>																	
S.02.A.012.22	Psihologia comunicării manageriale / <i>Psychology of managerial communication</i>	5	v					v		v	v	v	v	v				
S.03.A.016.31	Expediții și formalități vamale / <i>Shipments and customs formalities</i>	5	v	v	v	v	v	v	v			v	v					
S.03.A.016.12	Logistica internațională / <i>International logistics</i>	5		v	v	v	v						v					
S.03.A.017.31	Geostrategia Relațiilor Economice Externe ale Republicii Moldova / <i>Geostrategy of the Foreign Economic Relations of the Republic of Moldova</i>	5				v			v		v		v					v
S.03.A.017.11	Planuri de afaceri și studii de fezabilitate / <i>Business plans and feasibility studies</i>	5			v			v				v	v	v				
S.03.O.015.31	Stagiul de practică/ <i>Internship</i>	10	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v
S.04.O.019.31	Teza de master/ <i>Master Thesis</i>	26	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v

Finalități de studiu. Finalitățile se vor realiza prin valorificarea conținutului unităților de curs, dar și prin utilizarea adecvată a activităților de predare - învățare - cercetare - evaluare. La finalizarea studiilor studentul va fi competent:

1. Să demonstreze capacități analitice în domeniul Comerțului Internațional și să utilizeze integrat teoriile și modelele specifice domeniului economiei și afacerilor internaționale;
2. Să cunoască procedura derulării tranzacțiilor economice internaționale și să posede aptitudini de evaluare și minimizare a costurilor de tranzacție;
3. Să aplice principiile de vămuire pe teritoriul Republicii Moldova și să asigure optimizarea operațiunilor de vămuire a mărfurilor și mijloacelor de transport, inclusiv prin perfectarea corectă a documentelor în operațiunile de import-export;
4. Să asigure desfășurarea operațiunilor de import-export în conformitate cu abordarea sistemică și procesuală și să efectueze calculul de eficiență a operațiunilor de import-export în cadrul întreprinderii;
5. Să calculeze drepturile de import/export, să determine valoarea în vamă a mărfurilor și să aplice normele de completare a declarațiilor privind valoarea în vamă;
6. Să aplice totalitatea reglementărilor vamale care determină statutul mărfurilor și al mijloacelor de transport în funcție de scopul operațiunii comerciale și de destinația mărfurilor;

7. Să poată să aplice diverse metode de documentare și de analiză primară a datelor privind soluționarea unei anumite problematice din domeniul comerțului exterior și negocierilor internaționale;
8. Să propună soluții pentru diverse provocări din domeniul desfășurării operațiunilor de vămuire și plasare a mărfurilor sub diferite destinații vamale;
9. Să elaboreze politici și strategii de internaționalizare a companiilor;
10. Să utilizeze regulile de clasificare tarifară; procedura de perfectare și depunere a cererii de înregistrare a Obiectelor de Proprietate Intelectuală (OPI);
11. Să poată lua decizii în condiții de risc și incertitudine specifice relațiilor internaționale;
12. Să demonstreze capacitatea de a gestiona probleme de comunicare interculturală și de a munci în cadrul unei echipe;
13. Să demonstreze capacitatea de a gestiona probleme de comunicare cu factorii politici și administrativi direct implicați în activitatea de negociere, comerț exterior și activitate vamală;
14. Să integreze cunoștințe din domenii noi sau interdisciplinare pentru a crea o diagnoză a problemelor întâlnite pe bază de cercetare.

NOTA EXPLICATIVĂ

1. Descrierea programului de studii

Profilul specialității/programului de master: Programul de studii/de master **COMERȚ EXTERIOR ȘI ACTIVITATE VAMALĂ** se înscrie în domeniul fundamental al științei, culturii și tehnicii 04. BUSINESS, ADMINISTRARE ȘI DREPT, domeniului general de studiu 041. ȘTIINȚE ECONOMICE, domeniului de formare profesională **0410. ECONOMIE** și este în corespundere cu Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților în învățământul superior, aprobat prin HG nr. 482 din 28.06.2017.

Programul de studii de profesionalizare Comerț Exterior și Activitate Vamală a fost elaborat în corespundere cu Nomenclatorul domeniilor de formare profesională și al specialităților în învățământul superior și Cadrul Național al Calificărilor valabile la momentul elaborării (2008), și adus în concordanță cu noul Nomenclator al domeniilor de formare profesională în 2017. Programul de studii COMex asigură continuitatea studiilor Licență – Masterat – Doctorat și a fost elaborat în vederea specializării aprofundate în domeniul COMex.

Necesitatea în formarea specialiștilor în domeniul Comerț Exterior și Activitate Vamală (COMex) reiese din tendințele actuale ale dezvoltării economice, precum și din prioritățile de guvernare ale Republicii Moldova în perioada actuală, trasate în programele de guvernare, inclusiv prin Strategia Națională „Educația 2020”

Caracteristicile-cheie ale programului de studii/de master COMERȚ EXTERIOR ȘI ACTIVITATE VAMALĂ sunt: forma de organizare: învățământul cu frecvență; durata studiilor: 2 ani la învățământul cu frecvență; credite de studii: 120 credite ECTS; limba de studiu: română.

La studiile de master la programul dat se pot înscrie: deținătorii diplomelor de studii superioare.

Absolvenții programului de studii/de master **COMERȚ EXTERIOR ȘI ACTIVITATE VAMALĂ** se certifică prin: Diplomă de master în Științe economice, titlul obținut este de: Master în Științe economice.

2. Cunoștințele, abilitățile și competențele asigurate de programul de studii

În conformitate cu misiunea și obiectivele strategice ale ASEM, stipulate în *Carta ASEM, Statutul ASEM, Strategia de dezvoltare a ASEM, Strategia de cercetare și inovare ASEM, Strategia de internaționalizare ASEM*, respectivul program de formare profesională are drept obiectiv major să formeze *personalități integre și competente profesional*, pentru a face față cerințelor actuale și de perspectivă a pieței forței de muncă locale și internaționale, care vor:

- Conștientiza importanța practicării unor activități eficiente și eficace în viața profesională și cea cotidiană;
- Forma și dezvolta competențele necesare pentru autorealizare și obținerea succesului în activitatea profesională;
- Acumula un stoc de cunoștințe și crea valoare academică adăugată în domeniul Comerț Exterior și Activitate Vamală, care va servi drept bază pentru dezvoltarea personală și profesională.

Totodată, programul va dezvolta la studenți următoarele **competențe - cheie generice**: Competența de rezolvare a problemelor; Spirit de inițiativă și antreprenorial; Gândire critică și strategică; Competența de muncă în echipă; Competența de învățare; Creativitate; Competența de comunicare utilizând și o limbă străină; Competența de operare cu tehnologia informatică; Înțelegere pentru culturile și obiceiurile altor popoare, necesare pentru activitatea profesională de specialist în comerț exterior și activitate vamală.

Programul de masterat „Comerț Exterior și Activitate Vamală” este orientat spre: Formarea de abilități specializate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare și/sau inovație, pentru dezvoltarea de noi cunoștințe și proceduri și pentru integrarea cunoștințelor în domeniul Comerțului Exterior și Activitatea vamală; Dezvoltarea competențelor de gestionare a situațiilor de muncă complexe, imprevizibile și care necesită noi abordări strategice; Dezvoltarea competențelor de asumare a responsabilității pentru a contribui la cunoștințele și practicile profesionale și/sau pentru revizuirea performanței strategice a echipelor în care urmează să activeze.

Dezvoltarea acestor abilități și competențe profesionale și de cercetare este asigurată prin predarea mai multor discipline specifice procesului de integrare europeană și implementării zonei de liber schimb cuprinzător și aprofundat cu UE, precum și utilizarea unei game diversificate și creative de metode de predare, cercetare, învățare și evaluare.

3. Obiectivele programului de studii

În conformitate cu misiunea și obiectivele strategice ale ASEM, acest program de formare profesională este orientat spre realizarea cerințelor majore înaintate de piața forței de muncă și are scopul de a forma *economiști/conducători/specialiști competenți în comerț exterior și activitate vamală; relații economice externe, capabili să se dezvolte continuu și să colaboreze pentru a satisface cerințele societății*. Pentru a realiza cu succes această ofertă educațională, în ASEM este creat un mediu educațional plăcut, calitativ și productiv, centrat pe student, care se bazează pe următoarele principii de organizare a formării:

- Crearea unui mediu de învățare autentic, apropiat de mediul afacerilor și relevant intereselor persoanei, pentru realizarea obiectivelor proiectate: însușirea de cunoștințe, formarea de deprinderi și de competențe personale, sociale și profesionale;
- Îmbinarea aspectelor de natură teoretică cu cultivarea unor abilități legate de realitățile activităților din domeniul administrării afacerilor;
- Structurarea demersurilor educaționale pe concepția “învăță acționând” și dezvoltarea unor dexterități de ordin practic;
- Valorificarea unor tehnici moderne de instruire, inclusiv de dezvoltare a creativității.

În conformitate cu misiunea și obiectivele strategice ale ASEM, acest program de formare profesională este orientat spre realizarea cerințelor majore înaintate de piața forței de muncă și are scopul de a forma economiști/conducători competenți, capabili să se dezvolte continuu și să colaboreze pentru a satisface cerințele societății.

În procesul de elaborare a programului au fost parcurse următoarele 5 etape:

- 1) Fundamentare (stabilirea elementelor de intrare).** S-a efectuat: analiza documentelor normative și reglatoare cu referire la procesele educaționale în învățământul superior; analiza prealabilă referitoare la nevoile specifice exprimate de clienți, beneficiari și parteneri (cadre științifico-didactice, absolvenți, studenți și firme sau organizații interesate); analiza celor mai noi direcții de dezvoltare în domeniul de formare; analiza comparativă a planurilor de studii pe baza unor modele de la universități de prestigiu din țară și străinătate; analiza metodologiilor specifice actuale de predare în domeniu; analiza și evaluarea prealabilă a propunerilor venite din partea unor specialiști externi/studenți; analiza neconformităților constatate pe parcursul anilor universitari precedenți;
- 2) Predeterminarea rezultatelor (elemente de ieșire)** – au fost stabilite rezultatele învățării (competențele), pe care trebuie să le atingă studenții, prin alegerea dintr-o gamă largă de finalități a celor relevante pentru studenți și piața forței de muncă;
- 3) Asigurarea unui proces relevant de învățare** – s-a luat decizia asupra modului în care studenții trebuie să fie sprijiniți pentru a atinge finalitățile de studiu. Au fost stabilite și selectate: unitățile de curs adecvate pentru formarea competențelor proiectate; volumul de muncă necesar (punctele credite) pentru realizarea fiecărui curs; consecutivitatea și modalitatea predării cursurilor;
- 4) Stabilirea modului de evaluare** – s-a luat decizia asupra modului în care se va determina dacă și când studenții au atins finalitățile de studiu proiectate;
- 5) Redactarea, analiza, verificarea, validarea și aprobarea planului de studii.**

4. Racordarea programului de studii și a conținuturilor Planului de învățământ la tendințele internaționale din domeniu

Planul de învățământ la programul de master *COMERȚ EXTERIOR ȘI ACTIVITATE VAMALĂ* este racordat la recomandările *Clasificării Internaționale Standard a Educației (ISCED)*, elaborate de Comisia europeană, *Standardele și liniile directoare pentru asigurarea calității în Spațiul European al Învățământului Superior (ESG)*, 2015, prin implementarea componentelor: temporală, formativă, de acumulare și de evaluare prevăzute în *Planul-cadru pentru studii superioare de licență (ciclul I), de master (ciclul II) și integrat*, aprobat prin Ordinul MECC nr.120 din 10.02.2020.

5. Evaluarea așteptărilor sectorului economic și social

Importanța cognitivă și profesională al programului de studii COMex este determinată de dezvoltarea economiei naționale, a relațiilor economice externe a Republicii Moldova în corelare cu cerințele pieței muncii. Programul are menirea de a pregăti specialiști pentru economia reală, comerț exterior, relații economice internaționale.

În contextul aspirației și necesității obiective de integrare a Republicii Moldova în Uniunea Europeană, apariția acestei specializări are o motivație puternică. De asemenea, implementarea Acordului de Asociere și deschiderea accesului pe piața Europeană, determină cererea în creștere de specialiști cu cunoștințe profunde specializate în comerțul exterior și activitatea vamală, adaptarea economiei Republicii Moldova la exigențele europene și prevederile Acordului de Asociere.

Necesitățile societății în formarea specialistului în domeniul respectiv, sunt determinate de procesul de integrare europeană și implementarea Acordului de Asociere care necesita racordarea legislației naționale la aquis-ul comunitar, precum și realizarea reformelor în diverse domenii ale economiei naționale. Acest program de master contribuie la dezvoltarea profesională și stimularea capacității de adaptare a tinerilor la exigențele și evoluția pieței forței de muncă, propunându-și formarea resurselor umane pentru necesitățile proprii sistemului economic al Republicii Moldova, în consens cu sistemul economic european.

6. Consultarea partenerilor în procesul de elaborare a programului de studii

a fost pe larg discutată în cadrul manifestărilor de ordin științific și în cadrul consultărilor organizate de ASEM cu participarea angajatorilor și absolvenților. În procesul elaborării programului au fost studiate bunele practici internaționale de formare a specialiștilor ale universităților din UE: ASE București, Universitatea Dunărea de Jos Galați, University Crakow, Jean Monnet Saint Etienne, ș.a. și consultate actele normative în vigoare în domeniul relațiilor economice externe, fiind determinate componentele fundamentale și de specialitate, aspectele teoretice și practice esențiale necesare formării specialistului în domeniu. Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova. Avizarea pozitivă a Planului de învățământ de către Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova și Ministerul Economiei și Infrastructurii al Republicii Moldova a confirmat necesitatea formării specialiștilor și consistența programului.

Intenția de inițiere a programului de master *COMERȚ EXTERIOR ȘI ACTIVITATE VAMALĂ* a fost pe larg discutată în cadrul manifestărilor de ordin științific și în cadrul consultărilor organizate de ASEM cu participarea angajatorilor și absolvenților. În procesul elaborării programului au fost studiate bunele practici internaționale de formare a specialiștilor ale universităților din UE, de exemplu ASE București, Universitatea Dunărea de Jos Galați, ș.a. și consultate actele normative în vigoare în domeniul comerțului exterior și activității vamale, relațiilor economice externe, fiind determinate componentele fundamentale și de specialitate, aspectele teoretice și practice esențiale necesare formării specialistului în domeniu.

Avizarea pozitivă a Planului de învățământ de către Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, Biroului Vamal, Ministerul Economiei și Infrastructurii al Republicii Moldova a confirmat necesitatea formării specialistului și consistența programului.

7. Relevanța programului de studii pentru piața forței de muncă

Relevanța prezentului program de studii rezultă din obiectivele stabilite în *Strategia „Educație 2020”*, care etalează imperativitatea forței de muncă calificată, cu studii superioare de master în domeniul Tranzacțiilor Economice și a Diplomației Economice.

Obiectivele programului de studiu corespund și strategiei instituționale de dezvoltare a ASEM, prin integrarea cu alte programe de studiu. Această particularitate permite utilizarea rațională și optimizarea resurselor umane, logistice, tehnico-materiale, didactice ș.a.

Astfel, nevoia de absolvenți în domeniul Comerțului Exterior și Activității Vamale există în diferite structuri instituționale și entități economice, precum: Biroul Vamal, Departamentul Vamal, Ministerul Economiei și Infrastructurii, întreprinderi de stat și cu capital străin, etc.

Necesitățile societății în formarea specialistului în domeniul *COMERȚULUI EXTERIOR ȘI ACTIVITĂȚII VAMALE* rezultă din prioritățile de guvernare a Republicii Moldova în perioada actuală referitoare la: creșterea competitivității, aprofundarea relațiilor economice și comerciale cu țările lumii, penetrarea pe noi piețe de desfacere regionale și internaționale, formarea unei viziuni manageriale reformatoare, orientată spre performanță.

Absolvenții domeniului posedă un set de competențe sociale și profesionale necesare pentru piața muncii la nivel național și internațional.

Necesitatea specialiștilor în științe economice, în special în domeniul comerțului exterior, atât la moment, cât și în viitor, va fi în creștere, dat fiind necesitatea și complexitatea acțiunilor socio-economice pe care Republica Moldova urmează să le întreprindă în vederea integrării în Uniunea Europeană.

8. Posibilitățile de angajare a absolvenților

În conformitate cu CLASIFICATORUL OCUPAȚIILOR DIN REPUBLICA MOLDOVA absolvenții programului se pot angaja în calitate de economiști, de asemenea sunt potențiali angajați ai sectorului public în calitate de: conducători și colaboratori ai departamentului relații internaționale; conducători și colaboratori ai birourilor vamale și posturilor vamale; conducători și colaboratori ai departamentului achiziții și vânzări; consultanți în domeniul tranzacțiilor internaționale; consultanți în domeniul vămuirii; manageri pe logistica; experți în regimuri și destinații vamale; experți în tranzacții internaționale; specialiști în domeniul vămuirii/ brokeri vamali, reprezentanți comerciali. De asemenea, absolvenții programului sunt pregătiți pentru a activa în calitate de experți în cadrul misiunilor diplomatice și a ocupa posturi cu funcții de decizie atât la nivel de subdiviziuni și de agenți economici, cu diferite forme de proprietate (de stat, privată sau mixtă), în special în întreprinderi cu activitate de export orientate pe piața europeană etc.

9. Accesul la studii a titularilor de diplome obținute după finalizarea respectivului program de studii

Competențele, deprinderile și cunoștințele dobândite pe parcursul studiilor superioare de masterat (nivelul 7 ISCED) pot fi aprofundate prin continuarea studiilor la programele de doctorat (nivelul 8 ISCED), asigurându-se educația și dezvoltarea profesională continuă a absolvenților, în concordanță cu nevoile societății manifestate pe piața forței de muncă.